

پوشاک

فصل ۲

پارچه و پوشاک

بافتن و دوختن پوشاک از جمله نیازهای انسان بوده است، ولی این که انسان‌ها از چه زمانی برای تهیه پوشاک، از پشم و موی حیوانات، پيله کرم ابریشم و گیاهانی مانند پنبه و کتان استفاده کرده‌اند به درستی مشخص نیست. پس از کشف مواد اولیه برای پوشاک، رفته رفته صنعت ریسندگی و بافندگی پیشرفت کرد و رنگ و جنس پارچه‌ها کمی متنوع شد. به همین ترتیب شکل‌های گوناگونی از پوشاک بوجود آمد.

در روزگار باستان، بیشتر پارچه‌های مورد نیاز خانواده در خانه ساخته می‌شد، بنابراین در هر خانه، ابزار و دستگاه ریسندگی و بافندگی وجود داشت و زنان پارچه و پوشاک مورد نیاز خانواده را خود تهیه می‌کردند. با پیشرفت پارچه بافی و استفاده از رنگ و چاپ بر روی پارچه، ناگزیر مراکز بزرگ مخصوص هنر بافت پارچه بوجود آمد.

امروزه با پیشرفت علم و تکنولوژی، تغییرات زیادی در تولید الیاف و پارچه بوجود آمده است. به طور مثال؛ ساخت پارچه از تار عنکبوت، که این تغییرات موجب رونق صنعت پوشاک شده است.

به تصاویر زیر نگاه کنید. این تصاویر وسایل بافته شده با انواع الیاف کاموایی را نشان می‌دهد.

گفت و گو کنید:

چه وسایل دیگری را می‌شناسید که با استفاده از الیاف کاموایی بافته شده باشند؟

پوشاک و وسایل بافتنی به روش‌های مختلف و با استفاده از انواع وسایل و ابزار بافته می‌شوند. با نگاه کردن به شکل‌های زیر، شما می‌توانید با برخی از وسایل و ابزار بافتنی آشنا شوید.

گفت و گو کنید:

به شکل‌های زیر نگاه کنید و در مورد آن‌ها، باهم گفت‌وگو کنید.

همان طور که برای خیاطی نیاز به ابزار و وسایل خاصی داریم در کار بافتنی نیز باید از برخی ابزار و وسایل مخصوص بافت استفاده کنیم. یکی از این وسایل، دستگاه موتیف زن نام دارد.

بافت موتیف با دستگاه موتیف زن

فعالیت ۱

وسایل و مواد مورد نیاز:

- دستگاه موتیف زن گرد
- سوزن مخصوص دوخت بافتنی
- نخ کاموایی در دو رنگ (زرد و سفید)
- قیچی کوچک

مراحل انجام کار:

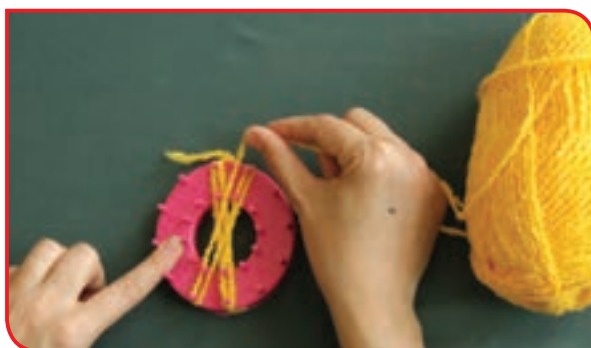
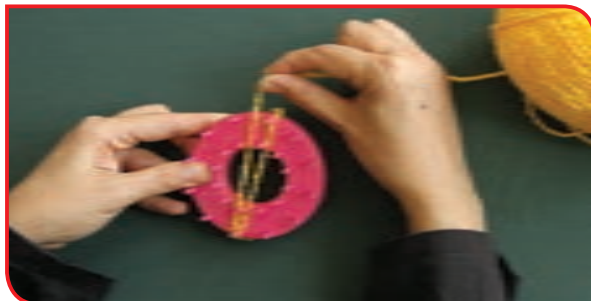
- ۱- ابتدا سر نخ را در شکاف دستگاه فرو ببرید تا محکم کاری سر نخ انجام شود.

۳- نخ کاموایی سفید رنگ را مانند تصاویر زیر به دور میله‌های درونی موتیف بپیچید.

۲- نخ کاموایی زرد رنگ را مطابق با مراحل زیر به دور میله‌های بیرونی موتیف بپیچید.

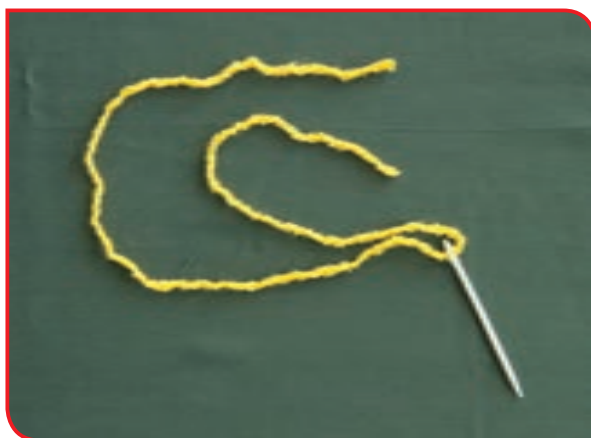

۱- نحوه پیچیدن به صورت کشیدن نخ به دور میله‌های روبروی هم است.

۲- نخ‌ها باید به صورت مساوی دور میله‌ها پیچیده شود.

۳- می‌توانید موتیف را در یک مرحله و با پیچیدن نخ به دور میله‌های بیرونی یا درونی نیز انجام دهید در این صورت موتیف شما تک رنگ می‌شود.

نکته

۴- سوزن را نخ کرده و قسمت درونی کار را با دوخت کوک محکم کنید.

۵- پس از اتمام دوخت، نخها را به آرامی از حلقهها بیرون بیاورید.
حالا شما یک موتیف زیبا دارید.

ریسه‌های تزئینی از کنار هم گذاشتن چند شیء که به وسیله‌ی نخ و یا نواری به هم وصل هستند، تشکیل می‌شود. معمولاً از ریسه‌های تزئینی در مراسم جشن و شادی استفاده می‌گردد.

تهیه ریسه بافتنی (کار گروهی)

فعالیت ۲

مواد و وسایل مورد نیاز :

- دستگاه موتیف زن گرد
- سوزن مخصوص دوخت بافتنی
- نخ کاموایی در رنگ‌های متفاوت
- حلقه‌ی گردان
- قیچی

مراحل انجام کار:

- ۱- چند موتیف به رنگ‌های گوناگون تهیه کنید. و یا موتیف‌های مرحله قبل را آماده کنید.
- ۲- سه رشته نخ کاموایی را به صورت دو لا بر روی حلقه‌ی گردان ببندید.

حلقه‌ی گردان برای بافت گیس، باید بر روی تکیه‌گاه محکمی مانند میله قرقره، قرار داده شود.

نکته

- ۳- مطابق تصاویر، نخ‌های کاموایی را ببافید.

۵- سر بافت (گیس مانند) را با نخ اضافه، محکم گره بزنید.

۴- بافت را از حلقه‌ی گردان بیرون بیاورید.

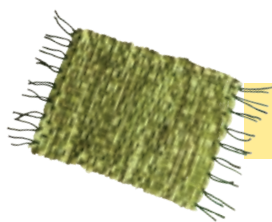

۷- برای تزئین ریسه، می‌توانید در میان موتیف‌ها از گلوله‌های کاموایی نیز استفاده کنید.

۶- مطابق تصویر، موتیف‌ها را به بند بافته شده گره بزنید.

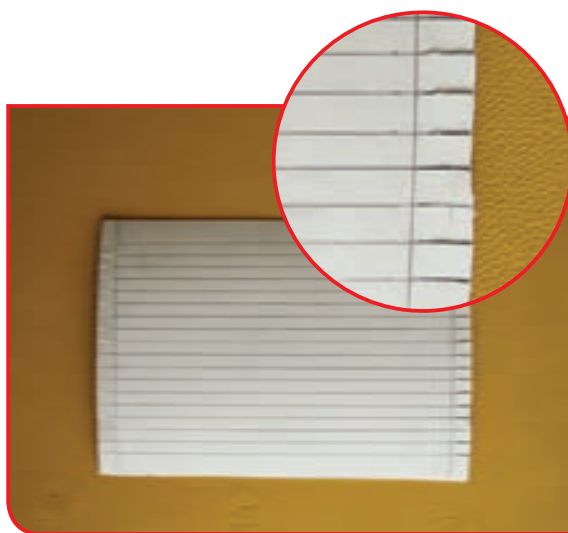

وسایل و مواد مورد نیاز :

- کاموای ضخیم در رنگ‌های متفاوت
- سوزن بافتنی یا لحاف‌دوز
- قیچی
- مقوای ضخیم یا مقوای ماکت‌سازی
- در ابعاد ۳۰×۴۰ سانتی متر
- چسب نواری
- چنگال یا شانہ

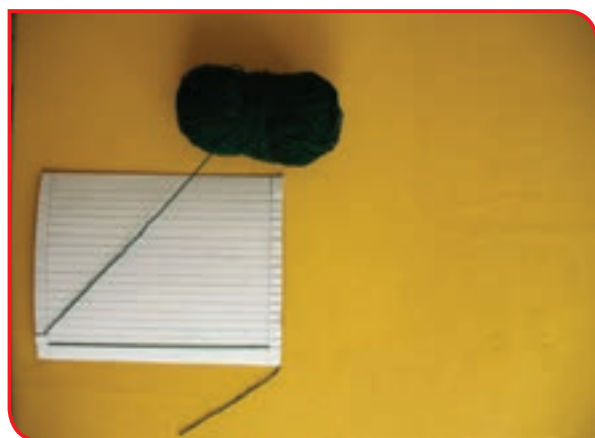

مراحل انجام کار:

۱- مقوای آماده و برش زده را روی میز بگذارید.

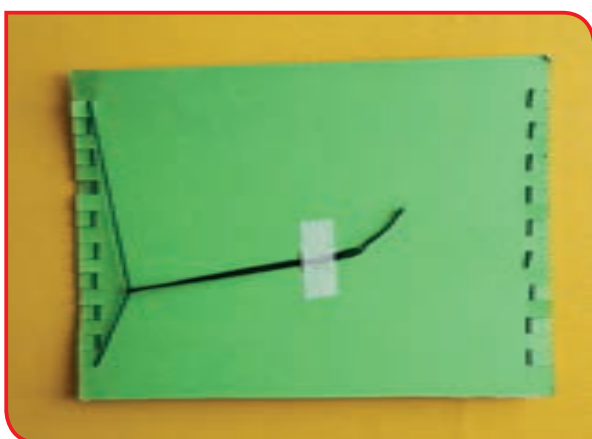
۲- نخ کاموایی را از اولین شکاف مقوا عبور دهید.

۳- نخ کاموایی را از کلیه شکاف‌های ایجاد شده در عرض عبور دهید.

نکته : نخ‌های کاموایی را هنگام رد کردن از شکاف‌ها کمی بکشید.

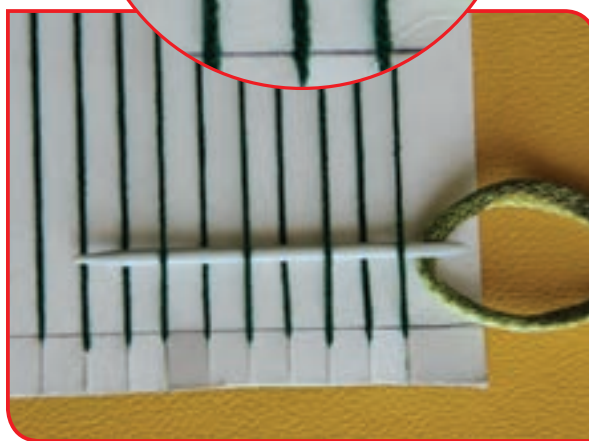
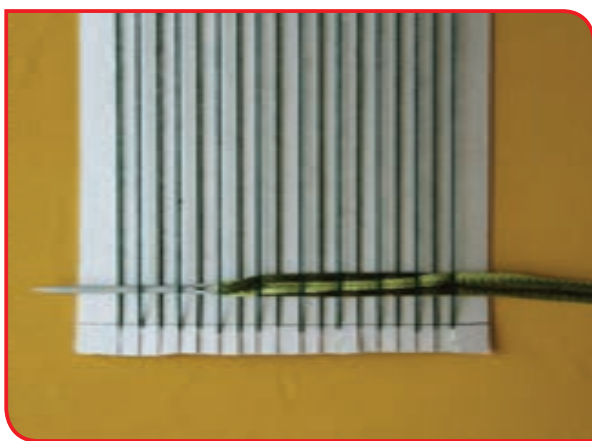
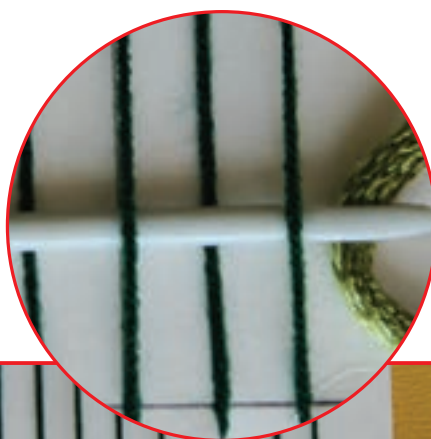
نکته

۴- پس از پایان نخ کشی، دو سر نخ کاموایی را در پشت مقوا با چسب نواری ثابت کنید.

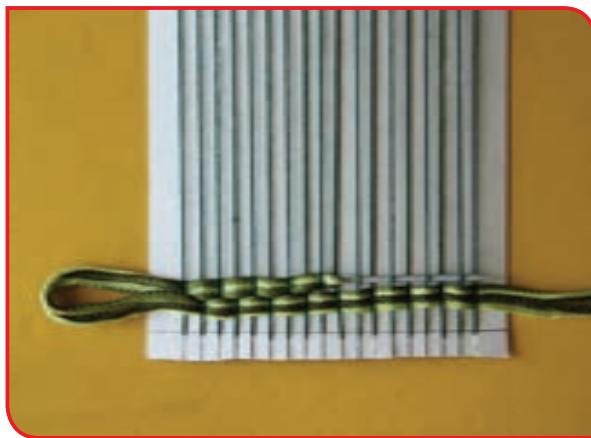
۵- سوزن بافتنی یا لحاف دوز را با استفاده از کاموای دیگر نخ کنید.

۶- نخ کاموایی را به صورت یک در میان از تارهای کشیده شده عبور دهید.

۸- به منظور نظم دادن و ایجاد یکنواختی در بافت با چنگال یا شانه، بافت را شانه بزنید

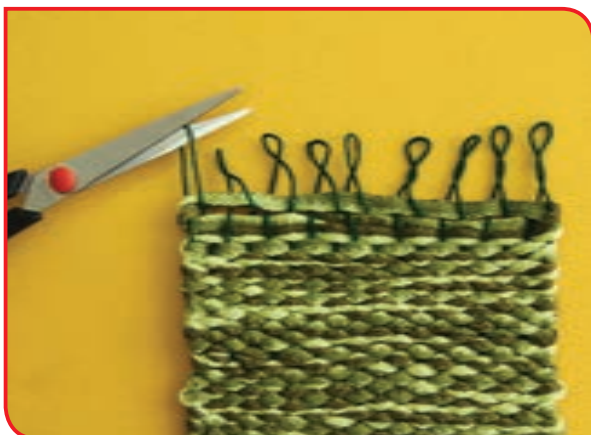
۷- نخ کاموایی را برگردانید و برعکس ردیف قبل، به صورت یک در میان از تارهای کشیده شده عبور دهید.

۱۰- سر نخ ها را در بافت وارد کرده و آنها را در بافت محکم کنید.

۹- به رد کردن نخ کاموایی به صورت یک در میان تا انتهای کار ادامه دهید.

۱۲- حلقه ها را برش زده و دو تا، دو تا به هم گره بزنید.

۱۱- پس از پایان یافتن بافت، حلقه های ایجاد شده را از شکافها بیرون بیاورید.

با استفاده از نوارهای پارچه‌ای هم می‌توان فعالیت شماره ۳ را انجام داد. نوارهای پارچه‌ای را می‌توان به صورت آماده از بازار خریداری کرد و یا با استفاده از تی‌شرت یا ملحفه‌های بدون استفاده، نوار پارچه‌ای درست کرد.

گفت و گو کنید:

در تصاویر زیر شما نحوه‌ی بافت دو نوع روفرشی می‌بینید، به بافت آن‌ها توجه کنید. چه تفاوتی بین آن‌هاست؟
بافت هر کدام از آن‌ها شبیه کدام یک از پارچه‌های مورد استفاده شما در کارگاه است؟

وسایل و مواد مورد نیاز :

- پارچه فوتر یا نمدی
- الگوی بدنه شماره یک
- الگوی بدنه شماره دو
- سوزن ته گرد (مرواریدی)
- صابون خیاطی
- قیچی برش پارچه
- سوزن دوخت دستی
- نخ کوک

مراحل انجام کار:

۱- الگوی شماره «یک» را با استفاده از سوزن ته مرواریدی بر روی پارچه فوتر نصب کنید.

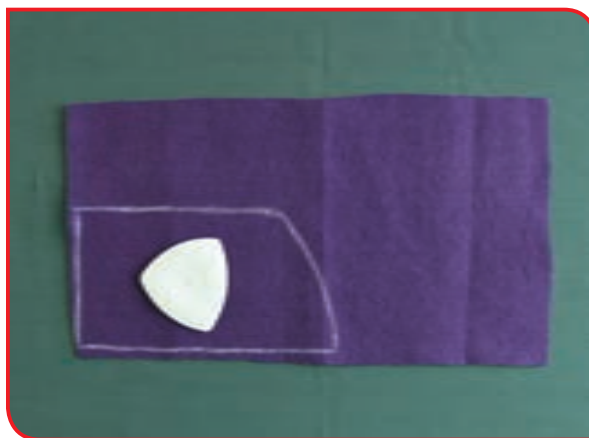
۲- با استفاده از صابون یا مداد خیاطی دور الگو را علامت گذاری کنید.

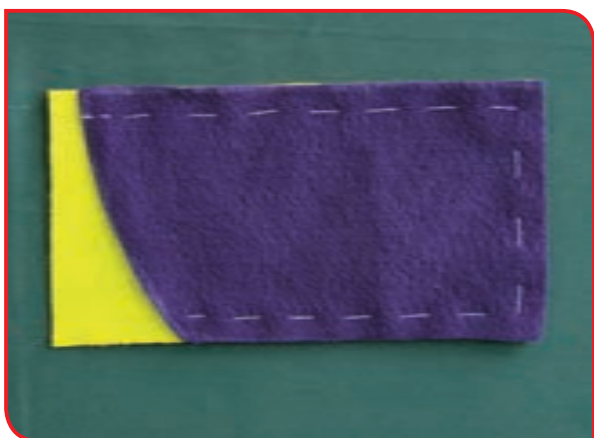
۳- الگو را برداشته و با توجه به خط کشی، دور کار را برش بزنید.

۵- (با راهنمایی مربی) دو قطعه پارچه را بر روی هم قرار داده و با استفاده از سوزن ته مرواریدی به یکدیگر وصل کنید.

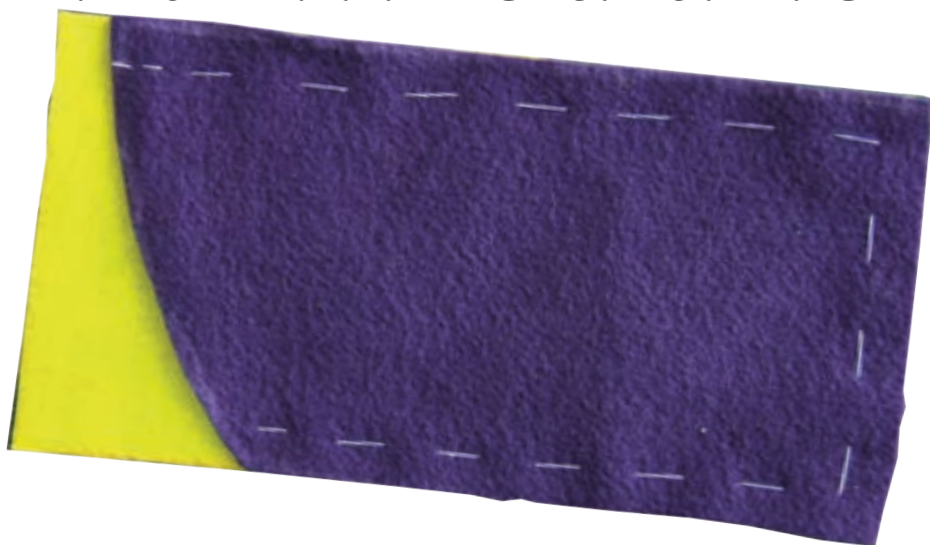
۴- مراحل بندهای ۱ الی ۳ را برای الگوی شماره «دو» انجام دهید.

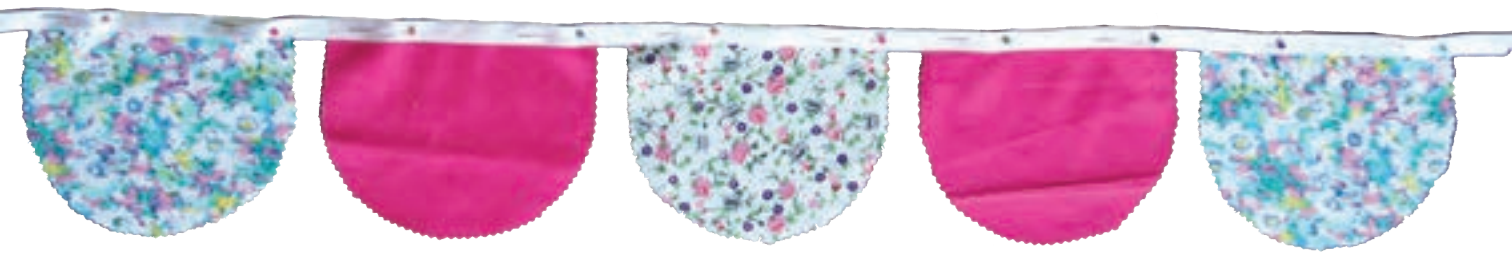
۷- دو طول و یک عرض را با دوخت کوک بدوزید.

۶- با استفاده از نخ کوک، سوزن معمولی را نخ کنید.

این جاعینکی را با انجام فعالیت شماره ۱۰ تکمیل کنید.

تهیه ریسه پارچه‌ای (کار گروهی)

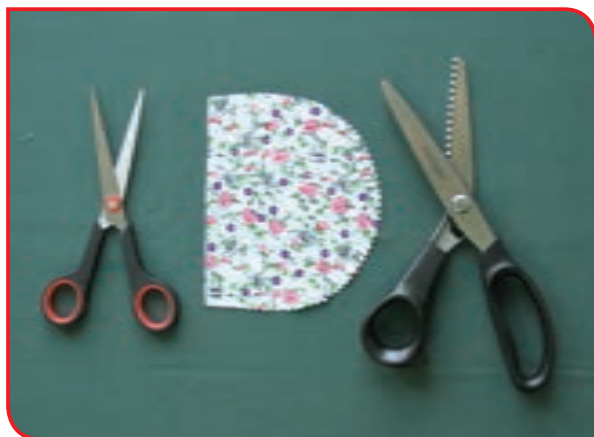
فعالیت ۵

وسایل و مواد مورد نیاز :

- پارچه چلوار در رنگ و طرح‌های متفاوت
- الگوی آماده
- سوزن ته گرد
- صابون خیاطی
- قیچی برش زیگزاگ
- نوار اریب یا روبان ۲ متر
- نخ قرقره
- سوزن دوخت معمولی
- اتو بخار و میز اتو

مراحل انجام کار:

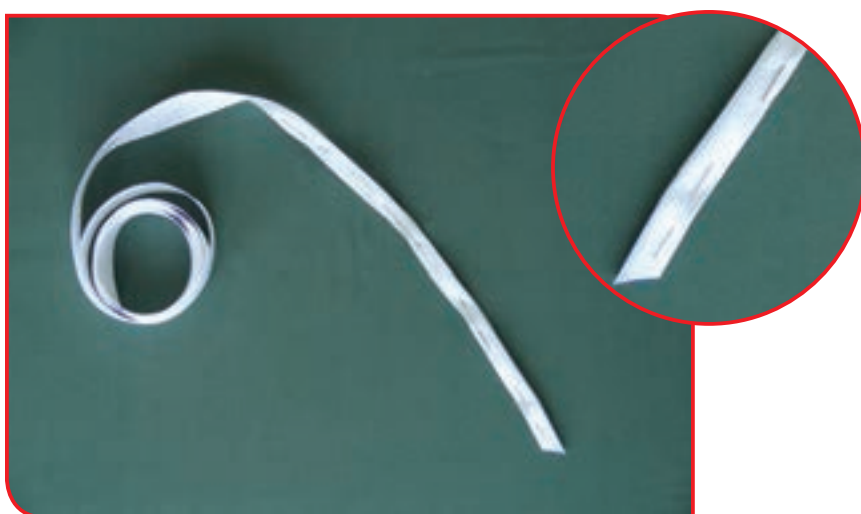

- ۱- الگو را با سوزن ته گرد روی پارچه وصل کنید.
- ۲- بالای الگو را با قیچی معمولی و قسمت گرد الگو را با قیچی زیگزاگ و بدون اضافه درز برش بزنید.

۳- مراحل بندهای ۱ الی ۲ را چند بار دیگر تکرار کنید.

۴- روبان را از عرض دو لا کرده و با استفاده از سوزن ته گرد آن را ثابت کنید.

۵- اتوی محافظدار را روی روبان گذاشته و آن را اتو بزنید. (همزمان با اتو کردن سوزن‌های ته گرد را بیرون بیاورید).

برای جلوگیری از آسیب رساندن سوزن‌های ته گرد به صفحه اتو، استفاده از محافظ اتو لازم و ضروری است.

نکته

۶- قطعه‌های بریده شده را از سمت صاف در تایی ۷- لبه سوزن زده را با دوخت کوک محکم کنید. روبان قرار داده و با سوزن ته گرد ثابت کنید.

دقت کنید که بین قطعه‌ها، فاصله باشد. فاصله قطعه‌ها باید به یک اندازه باشد، تا کار زیباتر شود.

نکته

ابتدا و انتهای هر دوخت را باید با دوخت بست محکم کاری کنید. مطابق تصاویر زیر، محکم کاری را تمرین کنید.

**فعالیت
تکمیلی ۱**

سرویس خواب یکی از مهم‌ترین وسایلی است که معمولاً در هر خانه‌ای دیده می‌شود و شامل؛ بالش تشک، پتو، لحاف، ملحفه و ... می‌شود. شما در این درس با دوخت یک نوع بالش و تشک در ابعاد کوچک (عروسکی) آشنا می‌شوید.

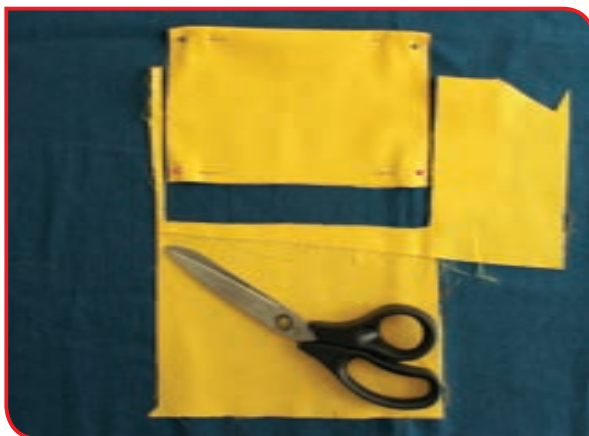

وسایل و مواد مورد نیاز :

- پارچه چلوار رنگی ساده
- الگوی بالش و تشک متناسب با عروسک
- سوزن ته گرد
- صابون خیاطی
- قیچی برش پارچه
- سوزن خیاطی
- نخ قرقره معمولی
- الیاف و پشم شیشه
- روبان یا نوار اریب

مراحل انجام کار:

« دوخت بالش »

۲- با استفاده از صابون خیاطی دور الگو را علامت‌گذاری کنید و برش بزنید.

۱- الگوی بالش را با استفاده از سوزن ته گرد بر روی دو لایه پارچه نصب کنید.

دو لایه پارچه را طوری روی هم بگذارید که پشت پارچه به طرف بیرون باشد.

نکته

۳- طول قطعه برش زده را با سوزن ته گرد ثابت کرده سپس با دوخت بخیه به هم وصل کنید.

۴- لبه‌های باز روبالشی را کمی به بیرون برگردانید و با سوزن ته گرد ثابت کنید.

۷- لبه‌ی یکی از عرض‌ها را با سوزن ته گرد ثابت کرده و به صورت یکنواخت و منظم کوک بزنید.

۶- روبالشی را پشت و رو کرده و اتو کنید.

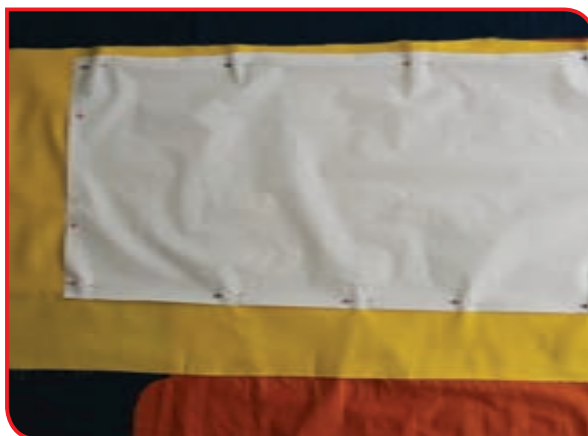

۸- الیاف را از عرض دوخته نشده درون بالش فرو کنید.
۹- لبه‌ی باز مانده را سوزن زده و مانند عرض دیگر با دوخت کوچک بدوزید.

قبل از استفاده از الیاف، آن‌ها را با استفاده از دست از هم باز کنید.

نکته

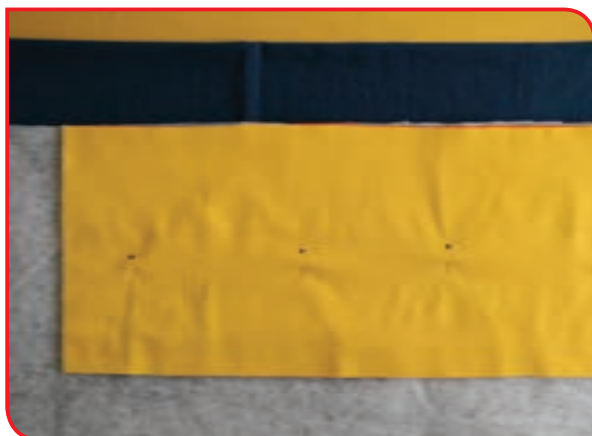
«دوخت تشک»

۱- الگوی آماده تشک را با استفاده از سوزن ته گرد بر روی دو لایه پارچه نصب کنید.
۲- با استفاده از صابون خیاطی دور الگو را علامت‌گذاری کنید و برش بزنید.

۳- الگوی آماده یا پارچه برش زده را بر روی پشم

۴- پشم شیشه را برش بزنید.

شیشه نصب و با سوزن ته گرد ثابت کنید.

۵- پشم شیشه را بین دو قطعه پارچه قرار دهید و با سوزن ته گرد ثابت کنید.

پشم شیشه را طوری بین دو لایه پارچه بگذارید که روی دو قطعه پارچه به طرف بیرون باشد.

نکته

۶- خطوط رسم شده (توسط مربی) را با دوخت کوچک به صورت منظم و یکنواخت بدوزید.

۷- با کمک مربی روبان را با سوزن ته گرد به دور کار ثابت کنید.
۸- دور کار سوزن زده را با دوخت کوک (به صورت منظم و یکنواخت) بدوزید.

۹- بالش را «مانند تصویر» بر روی تشک گذاشته و لبه‌ی پایین تشک را تا قسمتی که بالش را گذاشته‌اید، برگردانید و قسمت برگردانده شده را با سوزن ته گرد ثابت کنید.

۱۰- با استفاده از دوخت کوک، لبه‌ی برگردانده شده دوطرف را بر روی لبه‌ی زیرین بدوزید.

چرخکاری با ماشین دوخت یکی از کارهای مهم خیاطی است. برای یادگیری این فعالیت بهتر است ابتدا چرخکاری با ماشین دوخت بدون نخ را تمرین کنید. سپس چرخکاری با ماشین دوخت با نخ را انجام دهید. در این تمرین‌ها شما فشار دادن به پدال ماشین دوخت و نگاه داشتن و حرکت دادن زمینه کار را با دستان خود تمرین خواهید کرد.

وسایل و مواد مورد نیاز:

- ماشین دوخت خانگی
- ورق مقوایی اندازه A4 (ساده و طرح دار)
- نخ قرقره معمولی
- نخ چین

مراحل انجام کار:

مرحله اول: چرخکاری بدون نخ

- ۱- به طور صحیح پشت میز ماشین دوخت بنشینید.

۲- با بالا و پایین بردن اهرم بالا برنده پایه، با کار آن آشنا شوید.

۴- پس از گذاشتن ورق مقوایی، پایه را پایین بیاورید.

۳- با استفاده از اهرم بالا برنده، پایه را بالا برده و ورق مقوایی را زیر پایه قرار دهید.

۵- با کشیدن ورق مقوایی، با نقش پایه در نگه داشتن زمینه کار آشنا شوید.

پایه نقش مهمی در حرکت و نگه داشتن زمینه کار، در هنگام کار با ماشین دوخت دارد.

نکته

۶- پا را به آرامی بر روی پدال گذاشته و با حرکت دو دست، ورق مقوایی را به دلخواه چرخکاری کنید.

مرحله دوم: چرخکاری با ماشین دوخت و نخ

۱- ورق مقوایی را زیر پایه ماشین دوخت نخ کشی (با راهنمایی مربی) پا را به آرامی بر روی پدال گذاشته و با حرکت دو دست ورق مقوایی را به دلخواه چرخکاری کنید.

با راهنمایی مربی، نخ کردن سوزن و حرکت دادن صحیح توی ماشین دوخت را تمرین کنید.

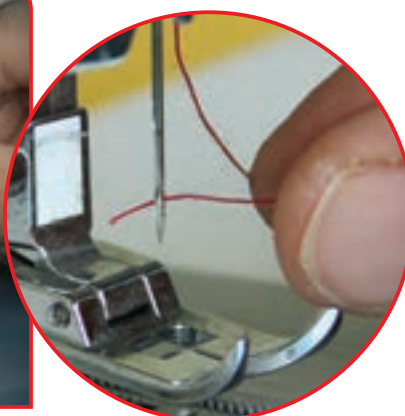
فعالیت تکمیلی

وسایل و مواد مورد نیاز :

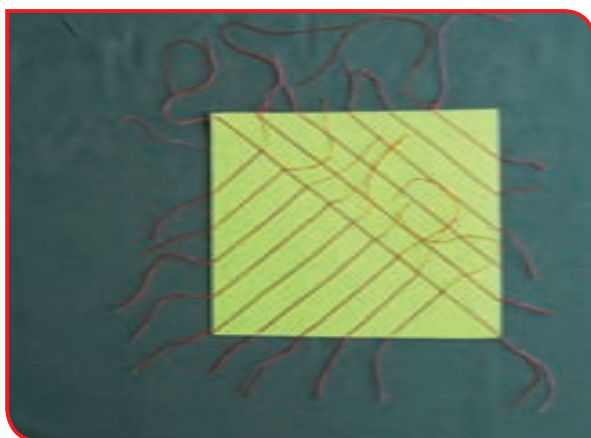
- ماشین دوخت خانگی
- ورق مقوایی نازک (طرح‌دار)
- نخ قرقره معمولی در رنگ‌های مختلف
- بشکاف
- چسب ماتیکی
- چسب نواری

مراحل انجام کار:

مرحله اول: تزئین کارت با دوخت بخیه

۱- به طور صحیح پشت میز ماشین دوخت بنشینید و نخ را وارد چشمی سوزن کنید.

۲- ورق مقوایی طرح‌دار را زیر پایه قرار دهید و روی خطوط را چرخکاری کنید.

۳- ورق مقوایی را از زیر پایه‌ی چرخ بیرون بیاورید.

۴- مطابق تصاویر، نخ ابتدای هر دوخت را به زیر کار برده و با چسب نواری مهار کنید.

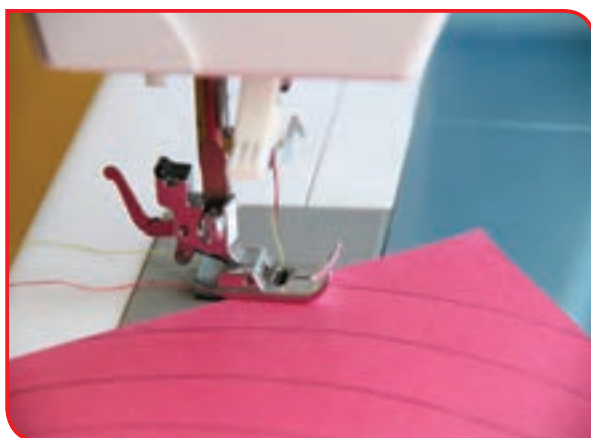
۵- مقوای دوخته شده را چسب زده و بر روی کارت پستال بچسبانید.

مرحله دوم: تزئین کارت با دوخت زیگزاگ تزئینی

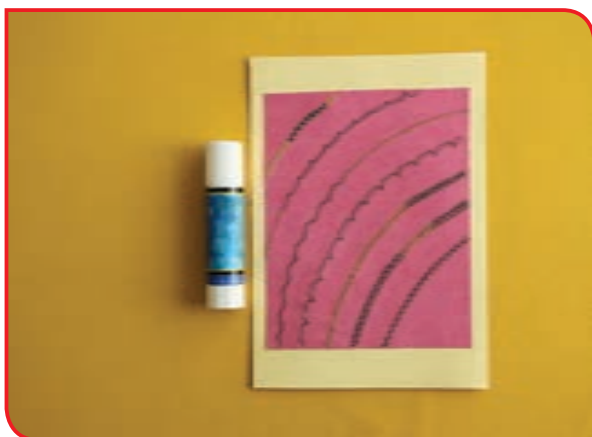

۱- پس از تنظیم ماشین دوخت بر روی زیگزاگ تزئینی (توسط مربی)، نخ را وارد چشمی سوزن کنید.

۲- ورق مقوایی طرح‌دار را زیر پایه قرار دهید.

۳- روی خطوط را چرخکاری کنید.

۴- مطابق تصاویر، نخ ابتدای هر دوخت را به زیر کار برده و با چسب نواری بچسبانید.

۵- مقوای دوخته شده را چسب زده و بر روی کارت پستال بچسبانید.

وسایل و مواد مورد نیاز :

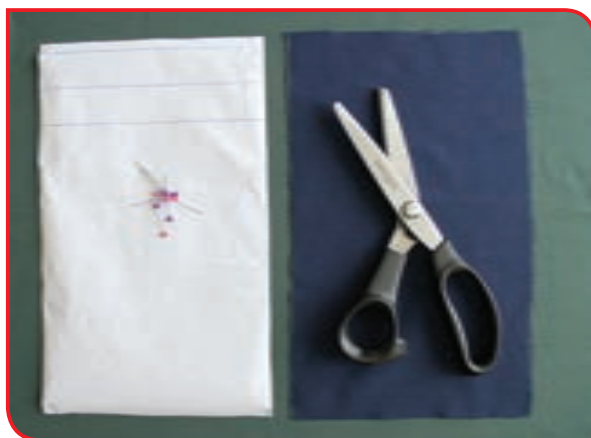
- پارچه چلوار یا پوپلین
- الگوی آماده مستطیل شکل
- سوزن ته گرد
- صابون یا مداد خیاطی
- قیچی مخصوص برش زیگزاگ
- نخ کوک
- سوزن خیاطی
- ماشین دوخت خانگی
- نخ قرقره معمولی
- نخ چین
- بشکاف
- ریشه تزئینی حداقل ۲ متر
- کاربن
- رولت

مراحل انجام کار:

- ۱- الگو را با سوزن ته گرد روی پارچه وصل کنید.
- ۲- دور الگو را بدون اضافه درز با مداد مخصوص علامت‌گذاری کنید.

۳- دور الگو را، با قیچی مخصوص برش زیگزاک
 ۴- کاربن خیاطی را بین الگو و پارچه قرار دهید و با
 سوزن ته گرد ثابت کنید. برش بزنید.

۵- خطوط مشخص شده در روی الگو را با استفاده
 از رولت، روی پارچه علامت‌گذاری کنید. دو طول و عرض پرچم وصل کنید.

۷- ریشه تزئینی وصل شده را با دوخت کوچک به پرچم بدوزید.

۸- عرض علامت‌گذاری شده را از روی خط اول، تا ۹- تای اول را با دوخت کوک بدوزید و آن را اتو بزنید و با سوزن ته گرد آن را ثابت کنید. (تای اول) کنید.

۱۰- پس از آماده‌سازی ماشین دوخت توسط مربی، ۱۱- ریشه وصل شده را، چرخکاری کرده و در پرچم را زیر پایه ماشین دوخت قرار دهید. پایان دوخت، نخ انتهایی کار را با نخ چین جدا کنید.

۱۲- نخ کوک را به آرامی و در صورت نیاز با استفاده از بشکاف، خارج کنید.

در این فعالیت برای مشخص شدن دوخت، از رنگی متفاوت پارچه استفاده شده است. شما می‌توانید نخ دوخت را هم‌رنگ پارچه انتخاب کنید.

نکته

۱۳- خط دوم را هم تا زده، با سوزن ته گرد ثابت کرده و کوک بزنید (تای دوم)
 ۱۴- قسمت کوک زده را زیر پایه ماشین دوخت قرار داده و چرخکاری کنید.

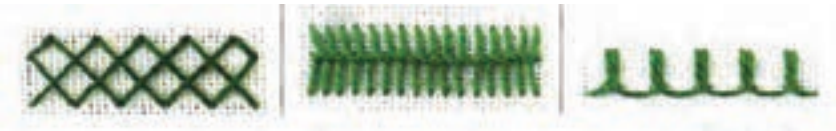

۱۵- در صورت تمایل می‌توانید یک سر لیفه را ۱۶- دوخت کوک را با استفاده از بشکاف به بدوزید. آرامی شکاف دهید.

باز بودن دو سر لیفه و یا یک سر لیفه بستگی به نوع استفاده از پرچم دارد.

نکته

تزئین جا عینکی با دوخت تزئینی

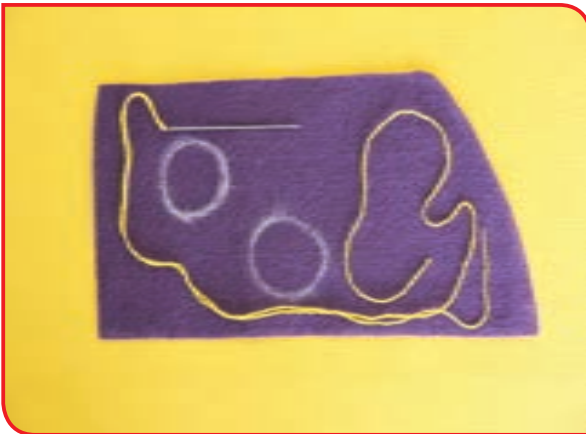
فعالیت ۱۰

وسایل و مواد مورد نیاز:

- دو قطعه پارچه جا عینکی از فعالیت شماره ۴
- سوزن دستی
- نخ گلدوزی در چند رنگ
- قیچی
- بشکاف

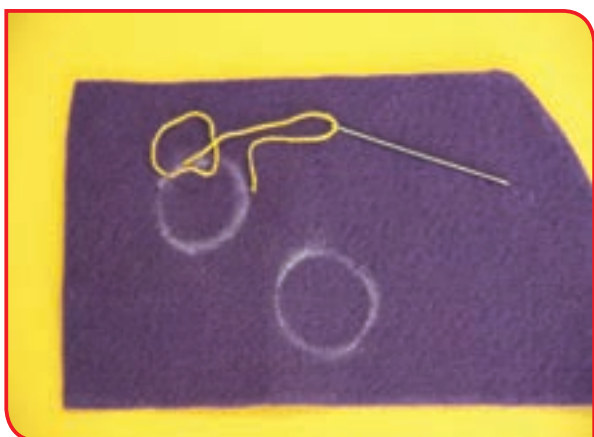

مراحل انجام کار:

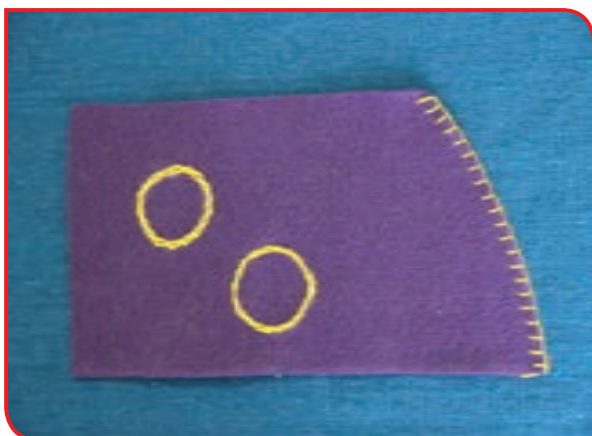
- ۱- با استفاده از اشیاء طرحی ساده روی جا عینکی نقاشی یا کپی کنید.
- ۲- سوزن را با استفاده از نخ گلدوزی، نخ کنید.

۳- طرح مورد نظر را با استفاده از دوخت زنجیره بدوزید.

شما می‌توانید طرح
مورد نظر را با استفاده از
دوخت کوک یا بخیه نیز
بدوزید.

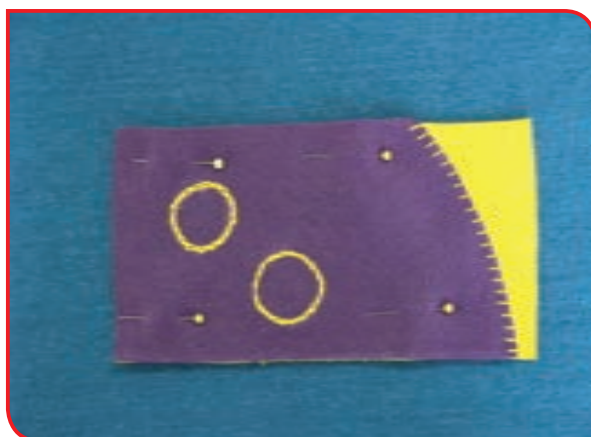
نکته

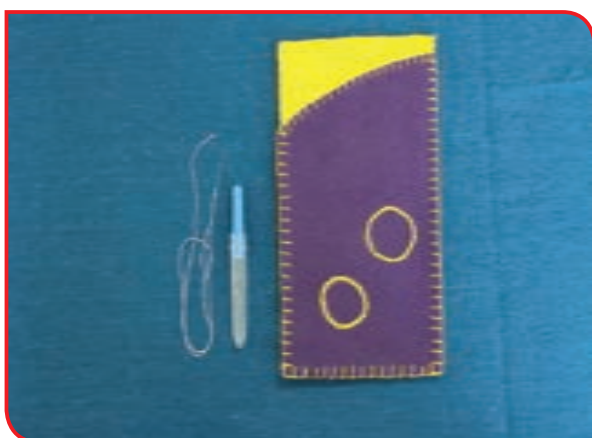
۴- لبه‌ی قطعه شماره «یک» را با دوخت دندان موشی بدوزید.

برای زیبایی کار، بهتر است رنگ پارچه و نخ به صورت کم رنگ و پُر رنگ یا متضاد باشد.

نکته

۵- دو قطعه شماره «یک» و «دو» را بر روی هم قرار داده، با سوزن ته گرد ثابت کرده و دوخت کوک بزنید.

۶- دور تا دور کار را با دوخت دندان موشی بدوزید و نخ کوک را بشکافید.

وسایل و مواد مورد نیاز :

- سوزن دستی
- نخ قرقره سفید رنگ
- پولک و مروارید
- بشکاف
- بالش و تشک فعالیت شماره ۶

مراحل انجام کار:

- ۱- دوطرف بالش را از سمت عرض، مروارید دوزی کنید.

- ۲- مانند تصویر، قسمت‌های مختلف لحاف عروسکی را پولک و مروارید دوزی کنید.

وسایل و مواد مورد نیاز :

- سوزن مخصوص دوخت بافتنی
- نخ کاموایی
- نخ چین
- بشکاف
- طرح ساده
- دستکش، شال، جوراب، ساق و ...
- سوزن ته گرد

مراحل انجام کار:

۲- مطابق تصاویر، دور طرح را با استفاده از دوخت بخیه، زنجیره یا دندان موشی، گلدوزی کرده و طرح را از بافتنی جدا کنید.

۱- با استفاده از سوزن ته گرد طرح را روی یکی از بافتنی های مورد نظرتان وصل کنید.

تهیه جاکلیدی

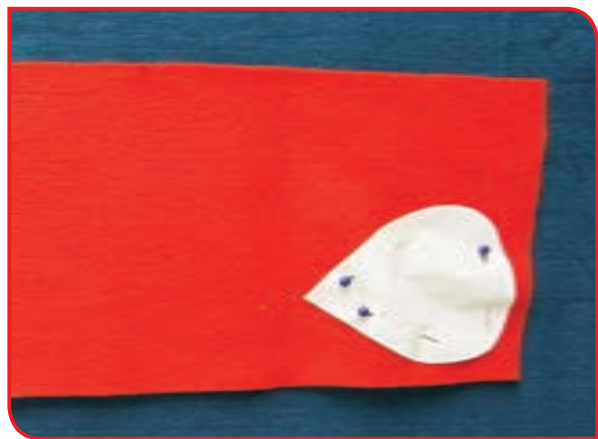
فعالیت ۱۳

وسایل و مواد مورد نیاز :

- الگوی آماده
- طرح تزئینی جاکلیدی
- پارچه فوتر یا نمدی
- مداد خیاطی
- سوزن ته گرد
- قیچی
- نخ گلدوزی
- سوزن دوخت دستی (نوک سه گوش)
- نوار قیطان روبان به طول ۵ سانتی متر
- حلقه ی گردان
- ملزومات تزئینی در صورت نیاز

مراحل انجام کار:

- ۱- الگورا با استفاده از سوزن ته گرد بر روی پارچه فوتر نصب کنید.
- ۲- با استفاده از صابون خیاطی، دور الگو را علامت گذاری کنید، سپس برش بزنید.

۳- مراحل بندهای ۱ و ۲ را یک بار دیگر انجام دهید.

۴- طرح مورد نظر را بر روی یک قطعه پارچه برش زده نقاشی کنید.

شما می توانید به جای تکرار بندهای ۱ و ۲، الگو را بر روی دو لایه پارچه بگذارید. در صورت انجام این کار استفاده از قیچی مخصوص برش پارچه‌های ضخیم ضروری است.

نکته

۶- دو قطعه پارچه بر روی هم قرار داده و با استفاده از سوزن ته گرد به یکدیگر وصل کنید.

۵- طرح کشیده شده را با استفاده از دوخت کوک، بخیه یا زنجیره، گلدوزی کنید.

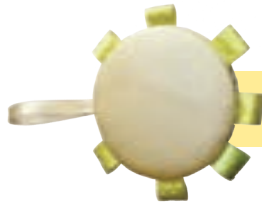

۷- نوار قیطانی را از حلقه‌ی گردان عبور دهید و آن را دولا کنید.

۸- با استفاده از سوزن ته‌گرد، محل قرار گرفتن نوار قیطان در بین دو قطعه پارچه را ثابت کنید.

۹- سوزن را نخ کرده و دو لایه پارچه را با دوخت دندان موشی به هم وصل کنید.

وسایل و مواد مورد نیاز :

- الگوی گرد به قطر ۲۵ سانتی متر
- الگوی گرد به قطر ۱۵ سانتی متر
- مقوای گرد ۲ عدد به قطر ۱۵ سانتی متر
- پارچه ریون ظریف صورتی یا کرم رنگ
- سوزن ته گرد، وزنه
- صابون خیاطی، خودکار
- متر خیاطی یا خط کش
- قیچی
- نخ قرقره، سوزن دوخت دستی
- پشم شیشه یا الیاف
- چسب مایع مخصوص پارچه
- روبان های رنگی با عرض ۲ سانتی متر

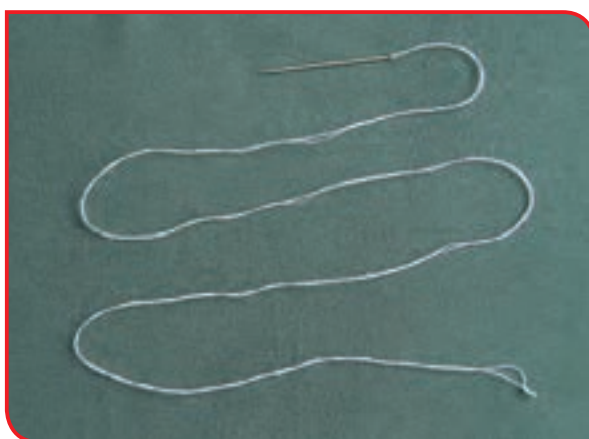
مراحل انجام کار:

- ۱- الگوی گرد را روی دو لایه پارچه گذاشته و با وزنه آن را ثابت کنید.

- ۳- دور کار را از روی علامت گذاری با استفاده از قیچی برش بزنید.

- ۲- ابتدا دور کار را با صابون خیاطی علامت گذاری کنید.

۴- سوزن را دو لا نخ کرده و سر آن را گره بزنید. ۵- دور دو قطعه پارچه را کوک ظریف بزنید.

دوخت کوک را کمی پایین‌تر از لبه کار انجام دهید.

نکته

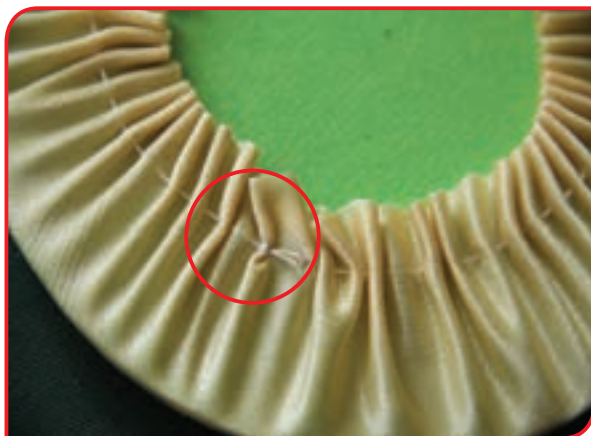
۷- بند را ۶ دوباره تکرار کنید.

۶- الگوی مقوایی گرد کوچک را با استفاده از سوزن ته‌گرد روی پشم شیشه گذاشته و دور کار را برش بزنید.

۹- یک قطعه مقوا را روی پشم شیشه قرار دهید.

۸- دو لایه پشم شیشه را روی پارچه قرار دهید.

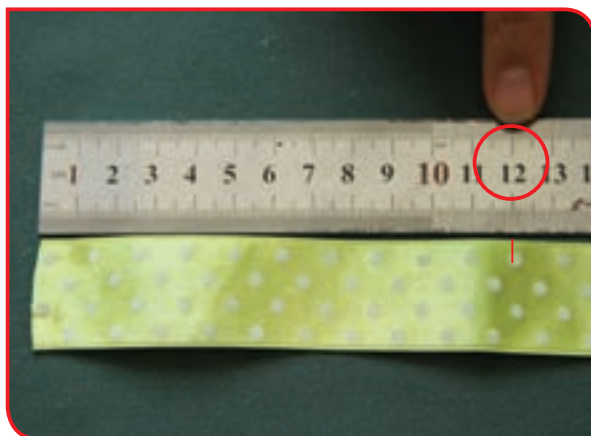
۱۱- با چند کوک ابتدا و انتهای دوخت را محکم کنید. متناسب با گام‌های فوق یک قطعه دیگر نیز آماده کنید.

۱۰- نخ کوک را طوری بکشید که پارچه دور کار جمع شود.

۱۳- روبان‌ها را دولا کرده و روی یکی از قطعه‌ها گذاشته و با دوخت بست بدوزید.

۱۲- روبان‌ها را به طول‌های ۱۲ سانتی‌متری برش بزنید.

یکی از روبان‌ها را به طول ۳۰ سانتی‌متر برش بزنید و بالای کار بدوزید. (بند آویز)

نکته

۱۵- هر دو قطعه را به کمک وزنه یا با فشار دست، نگه دارید تا به طور کامل چسبانده شود. ۸۹

۱۴- پشت کار قطعه دیگر را، چسب کاری کنید و روی قطعه بند ۱۳ بگذارید.

وسایل و مواد مورد نیاز :

- پرچم آماده شده فعالیت شماره ۹
- مُهر یا شابلون
- مقوا
- رنگ گواش یا اکریلیک
- قلم مو یا تامپون
- پالت تخت یا بشقاب
- روزنامه
- چسب کاغذی
- ماژیک پارچه
- پارچه محافظ
- سرنگ
- اتو و میز اتو

مراحل انجام کار:

- ۱- روی میز کار، یک ورق روزنامه پهن کنید.

گذاشتن ورق روزنامه از رنگی شدن سطح میز جلوگیری می‌کند.

نکته

- ۲- یک یا چند رنگ از رنگ‌های گواش یا اکریلیک را انتخاب کرده و بر روی پالت یا بشقاب بگذارید.

۴- شابلون را بر روی پارچه قرار دهید و با چسب کاغذی روی پارچه ثابت کنید.

۳- سرنگ را آب کرده و با استفاده از آن، رنگها را کمی رقیق کنید.

۶- به وسیله تامپون رنگ شده، به آرامی بر روی پرچم ضربه بزنید. (انتخاب محل چاپ به دلخواه).

۵- تامپون یا قلم مو را به رنگ زده، سپس رنگ اضافی آن را بگیرید.

۸- پس از اطمینان از خشک شدن اثر چاپ، پشت کار را اتو کنید.

۷- پس از اطمینان از اثر گذاری رنگ بر روی زمینه کار، شابلون را به آرامی از روی پارچه پرچم بردارید.

فعالیت ۱۶

چاپ بر روی آویز عروسکی (کار گروهی)

وسایل و مواد مورد نیاز :

- عروسک خورشید فعالیت شماره ۱۴
- مُهر یا اشیاء
- رنگ گواش یا اکریلیک
- قلم مو یا تامپون
- پالت تخت یا بشقاب
- ماژیک پارچه

مراحل انجام کار:

۲- رنگ گواش یا اکریلیک را بر روی ظرفی بگذارید و قلم مو را آغشته به رنگ کنید.

۱- آویز عروسکی فعالیت شماره ۱۴ روی میز قرار دهید.

۴- مُهر را به آرامی بر روی زمینه کار قرار داده و فشار دهید.

۳- با قلم مو مُهر یا شیء مورد نظر را رنگ بزنید.

۵- پس از اطمینان از انتقال طرح، مُهر را به آرامی از روی زمینه کار بردارید.

دانش آموز عزیز شما با چند نوع دوخت ساده دستی و ماشینی، بافت موتیف، عروسک پارچه‌ای و ... آشنا شده‌اید، اکنون مهارت‌های آموزش دیده خود را به صورت فردی و گروهی در یک پروژه (مثلاً دوخت دستمال و تزیین آن) به کار گیرید.

پروژه تکمیلی

آیا می دانید به کسی که برخی از انواع پوشاک را با کاموا، میل، قلاب و ... می بافد، چه می گویند؟

زهره خانم بافنده است، او یکی از اتاق‌های منزل خود را تبدیل به کارگاه بافندگی کرده است. او بافتنی‌های مشتریان خود را به صورت دستی و با استفاده از وسایلی مانند: میل، قلاب، موتیف زن و... انجام می‌دهد.

مشتریان او هنگام سفارش دادن به چند صورت عمل می‌کنند؛
- انتخاب مدل، با توجه به تصاویر موجود در مجله‌های مدل بافتنی.

- آوردن یک مدل بافت و درخواست یک بافتنی مشابه آن.

- گفتن مدل بافتنی و نوع بافت آن به طور مثال، یک شال گردن از موتیف و ...

پس از انتخاب مدل، زهره خانم تعداد کلاف‌های مورد نیاز را محاسبه می‌کند و به صورت توافقی، خود یا مشتری اقدام به خرید کلاف‌های کاموایی می‌کنند.

زهره خانم تصمیم دارد در اولین فرصت یک دستگاه بافتنی بخرد و در کلاس آموزشی آن شرکت کند تا بتواند کار خود را با سرعت بیشتری انجام دهد.

چه شغل‌های دیگری در رابطه با حرفه‌ی بافندگی وجود دارد؟ آن‌ها را نام ببرید و در باره‌ی یکی از آن‌ها گزارشی تهیه کنید.

۱- نحوه عملکرد خود را، در هر یک از فعالیت‌های زیر علامت بزن.

ردیف	فعالیت‌ها	به طور صحیح انجام می‌دهم	با راهنمایی دیگران انجام می‌دهم	نیاز به تلاش بیشتر دارم
۱	ساخت موتیف کاموایی			
۲	بافت گیس کاموایی			
۳	بافت تار و پود			
۴	انتقال الگو			
۵	برش پارچه			
۶	کار با قیچی دالبر			
۷	پنبه دوزی با دست			
۸	روبان دوزی با دست			
۹	چرخکاری با ماشین (بخیه)			
۱۰	چرخکاری با ماشین (زیگزاگ)			
۱۱	ریشه دوزی با دست			
۱۲	اتو کاری			
۱۳	دوخت دندان موشی			
۱۴	زنجیره دوزی			
۱۵	دوخت تزئینی روی بافتنی			
۱۶	چین کش کردن			
۱۷	چاپ با شابلون			
۱۸	چاپ با مهر			
۱۹	رعایت نکات ایمنی و بهداشتی			

با توجه به نتایج ارزیابی خود، در صورتی که در برخی از فعالیت‌ها مهارت کامل پیدا نکرده اید، با راهنمایی مربی تمرینات بیشتری را انجام دهید.

۲- یکی از فعالیت‌های مورد علاقه من در این فصل ..... بود.
من برای این فعالیت از مواد و وسایل زیر استفاده کردم.

.....

.....

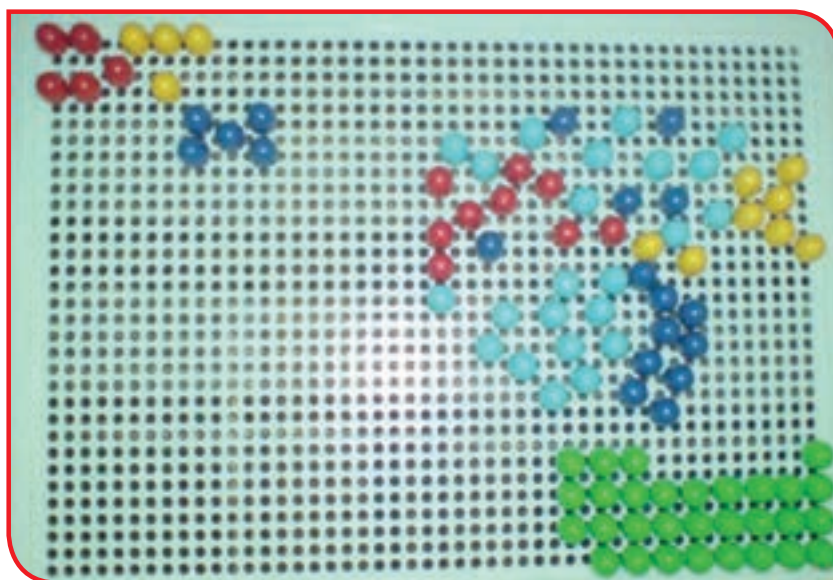
..... من با مهارتی که در این فصل پیدا کرده‌ام، می‌توانم .....

.....

دانش آموز عزیز، در صورتی که به دلیل مشکلات حسی یا حرکتی در انجام برخی از فعالیت‌ها با مشکل روبرو هستید، استفاده از توصیه‌های زیر می‌تواند انجام فعالیت‌ها را برای شما آسان‌تر کند و باعث شود تا شما مشارکت بیشتری در انجام کارها داشته باشید.

- ۱- اگر کنترل پدال ماشین دوخت با پا برای شما دشوار است، می‌توانید پدال ماشین دوخت را روی میز گذاشته و با دست آن را فشار دهید.
- ۲- در صورت ضعف در انجام مهارت‌های حرکتی ظریف، می‌توانید از ابزار و موادی مانند نخ‌های کاموایی، سوزن مخصوص نخ‌های ضخیم و پارچه‌های درشت‌بافت استفاده کنید.
- ۳- از صندلی مناسب استفاده کنید تا کمترین خستگی در گردن و بدن شما ایجاد شود.
- ۴- در صورتی که لرزش دست دارید و وسایل از دست شما می‌افتند، می‌توانید برخی وسایل مانند جاسوزنی را با چسب روی میز بچسبانید و برخی از آن‌ها مانند متر خیاطی را از گردن آویزان کنید.
- ۵- برای تقویت مهارت‌های حرکتی ظریف، از صفحه «بازی سوزنی» استفاده کنید.

- ۹- مناسب با توانمندی خود در انجام برخی فعالیت‌ها یا هم‌کلاسی‌هایتان همکاری کنید. به عنوان نمونه پارچه را اتو بزنید و برای دوخت و دوز در اختیار دوستانتان قرار دهید.

با توجه به اهمیتی که هماهنگی اندام‌ها در انجام فعالیت‌ها دارد، ضروری است که جهت اجرای صحیح فعالیت پوشاک، به تقویت این هماهنگی‌ها پرداخته شود. یکی از این هماهنگی‌ها، هماهنگی دو دست است که جهت تقویت آن، تمرین‌های زیر را انجام دهید:

۱- کنار دیوار صاف بایستید، پاها را به اندازه عرض شانه باز کنید. کف دستها را به هم بچسبانید و بالای سر ببرید. آرنج‌ها را کاملا به طرف بالا کشیده و صاف نگه دارید.

۲- تکه‌ای خمیر در یک دست بگیرید. با دست دیگر بخشی از آن را گرفته و بکشید به طوری که خمیر بین انگشت شست و سایر انگشتان شما قرار گیرد. (این فعالیت را به کمک انگشت شست و سایر انگشتان برای هر دو دست نیز تکرار کنید).

۳- تکه‌ای خمیر در کف دست بگیرید و با کف دست دیگر آن را به صورت گلوله در آورید. توجه کنید که دست زیرین ثابت و دست بالایی حرکت را انجام می‌دهد. این عمل باید با هر دو دست انجام شود.

